

Research on Educational Sport

Journal homepage: <https://res.ssric.ac.ir>

Original Article

A Sociological Model of Social Capital in Football Players with a Professional Ethics Approach for the Development and Success of Iranian Football

Suzan Shams Lahijani¹, Bahram Ghadimi², Mehrdad Navabakhsh³

Received: 07/04/2024, **Revised:** 15/09/2024, **Accepted:** 05/10/2024

* Corresponding Author: Bahram Ghadimi, E-mail: ghadimi.bahram@srbiau.ac.ir

How to Cite: Shams Lahijani, S; Ghadimi, B; Navabakhsh, M. (2024). A Sociological Model of Social Capital in Football Players with a Professional Ethics Approach for the Development and Success of Iranian Football. *Research on Educational Sport*, 12(36), 115-136. In Persian.

Extended Abstract

Background and Purpose

In recent years, a substantial body of research has focused on professional ethics and social capital within the domain of sports. However, few studies have simultaneously examined these two constructs, despite the fact that, according to experts, social capital constitutes a form of public good. Given its inherently positive nature and beneficial functions, it appears that professional ethics could serve as a facilitating mechanism for social capital. In a world where moral virtues are increasingly diminishing and individuals are often reduced to mere instruments for material gain, social capital risks being eroded. Therefore, it is imperative to approach the concept of social capital through the lens of ethics. Football players represent valuable social capital; by strengthening their professional ethics, it is possible to achieve constructive social outcomes. Moreover, within the sporting context, such ethical reinforcement can lead to significant achievements, including the growth and development of national football. Accordingly, this study aims to present a sociological model of football players' social capital, grounded in a professional ethics perspective, to promote the expansion and success of Iranian football.

Materials and Methods

This research was conducted with a foundational approach, aimed at developing a sociological model of football players' social capital through the prism of professional ethics to foster the growth and success of football in Iran. The study employed a descriptive-survey methodology for data collection. To achieve the research objectives, an exploratory mixed-methods design was utilized. The study was carried out over a one-year period, from February 2023 to March 2024, thus constituting a cross-sectional survey study.

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

The qualitative component involved theoretical experts, including university professors, football experts, and veterans within the Iranian football community. Participants were selected based on five key criteria: centrality to the field, prominence, theoretical knowledge, diversity, and motivation to participate. Consequently, well-known, reputable, and knowledgeable physical education professors and football veterans with postgraduate qualifications and a keen interest in contributing to the study were purposively sampled. Data saturation was reached after conducting 35 semi-structured interviews.

The quantitative segment targeted football veterans, referees, coaches, football analysts, and players from the premier league. Sample size was determined using power analysis, estimating a minimum of 155 participants to achieve 80% statistical power at a 95% confidence level with an effect size of 0.15. Stratified random sampling was employed, with strata including premier league players, veteran footballers, coaches, referees, and sports activists.

Data collection tools included semi-structured interviews for the qualitative phase and a researcher-developed questionnaire for the quantitative phase. Semi-structured interviews were deemed appropriate for exploratory qualitative research aimed at model design. Qualitative data were analyzed using grounded theory methodology via MaxQDA software. Quantitative data analysis was conducted using Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM) in SmartPLS software.

Findings

The qualitative analysis revealed the key constructs of the sociological model of football players' social capital, framed within a professional ethics approach, as follows: contextual conditions (social foundations); causal conditions (club culture-building, player empowerment, and supervision of official matches and the premier league); intervening conditions (players' mental concerns and material issues); the core phenomenon (football players' social capital); strategies (professional ethics); and consequences (growth and success of football in the country).

Indicators of football players' social capital included: fostering trust among team members; responsibility and conscientiousness; participation in achieving team goals; adherence to social norms and values; respect for opposing team members; prioritizing team interests alongside personal interests; enhancing cooperation and empathy within the team; non-discrimination among players by coaches and club officials; and maintaining team cohesion.

Empowerment of players, club culture-building, and monitoring of official competitions emerged as causal factors influencing players' social capital. Social capital, in turn, was found to impact professional ethics, with social foundations providing the necessary environment for this relationship. Additionally, players' mental concerns and financial problems acted as intervening factors affecting professional ethics. Ultimately, professional ethics significantly influenced the growth and success of football nationally.

Quantitative validation of the model demonstrated that the path coefficient from football players' social capital to professional ethics was estimated at 0.299 ($t = 2.563$, $p = 0.011$), indicating a positive and significant effect of social capital on professional ethics. Furthermore, the path coefficient from professional ethics to football growth and success was 0.833 ($t = 37.1$, $p < 0.001$), confirming the substantial influence of professional ethics on football development.

Other path coefficients similarly indicated the strength and direction of relationships, all statistically significant with t -values exceeding 1.96. The coefficient of determination (R^2) for football players' social capital was 0.826, for professional ethics 0.844, and for football growth and success 0.694,

reflecting a robust explanatory power of the model variables. This suggests that the model accounts for approximately 69% of the variance in football growth and success in Iran.

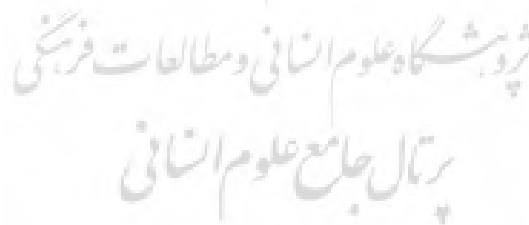
Model fit indices further confirmed the adequacy of the model: the Goodness of Fit (GOF) index was 0.599, exceeding the threshold of 0.36; RMS_theta was 0.098, below the acceptable limit of 0.12; and the Standardized Root Mean Square Residual (SRMR) was 0.064, well under the cutoff of 0.08. These indices collectively indicate a well-fitting model.

Conclusion

This study successfully proposed a sociological model of football players' social capital, viewed through the lens of professional ethics, aimed at enhancing the expansion and success of Iranian football. It is important to acknowledge that paradoxes stemming from the misalignment between economic, social, and cultural capital manifest in outcomes that contravene accepted social norms and community values. The unethical behaviors observed in the sports community, particularly within football, are symptomatic of this gap and imbalance. In other words, fostering ethical conduct and promoting moral virtues among football players necessitates a fundamental reassessment grounded in social capital theories.

Cultivating a culture of ethics within football clubs and implementing regulatory frameworks to uphold and safeguard sportsmanship ethics can serve as effective solutions to address the existing discrepancies. Based on the study's findings, it is recommended that clubs prioritize culture-building initiatives and provide foundational education to players regarding adherence to rules, regulations, and the importance of commitment to ethical beliefs from the earliest stages of their careers.

Keywords: Social Capital, Football Players, Professional Ethics, Expansion and Success of Football

Research on Educational Sport

Journal homepage: <https://res.ssric.ac.ir>

مقاله پژوهشی

ارائه الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای برای گسترش و موفقیت فوتبال ایران

سوزان شمس لاهیجانی^۱ ID، بهرام قدیمی^۲ ID، مهرداد نوابخش^۳ ID

۱. دانشجوی دکتری رشته جامعه‌شناسی ورزش، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۲. دانشیار گروه جامعه‌شناسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۳. استاد جامعه‌شناسی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۱/۱۹، تاریخ اصلاح: ۱۴۰۳/۰۶/۲۵، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۱۴

* Corresponding Author: Bahram Ghadimi, E-mail: ghadimi.bahram@srbiau.ac.ir

How to Cite: Shams Lahijani, S; Ghadimi, B; Navabakhsh, M. (2024). A Sociological Model of Social Capital in Football Players with a Professional Ethics Approach for the Development and Success of Iranian Football. *Research on Educational Sport*, 12(36), 115-136. In Persian.

چکیده

مطالعه حاضر با هدف ارائه الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای انجام شد. این تحقیق از نظر هدف، بنیادی و از نظر روش جمع‌آوری اطلاعات، پیمایشی بود. برای دستیابی به هدف از طرح تحقیق آمیخته اکتشافی بهره گرفته شد. جامعه مشارکت‌کنندگان در بخش کیفی شامل اساتید تربیت‌بدنی و پیشکسوت‌های مطرح فوتبال کشور بود. با روش نمونه‌گیری نظری، پس از ۳۵ مصاحبه اشباع نظری به دست آمد. جامعه آماری بخش کمی نیز شامل پیشکسوتان و داوران، مربیان، کارشناسان فوتبال و بازیکنان بود که با روش اندازه اثر و توان آزمون حجم نمونه ۱۵۵ نفر برآورد شد. نمونه‌گیری بخش کمی با روش طبقه‌ای-تصادفی انجام شد. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته و پرسشنامه محقق ساخته صورت پذیرفت. تحلیل کیفی مصاحبه‌های تخصصی با روش گراند تئوری و نرم‌افزار MAXQDA انجام شد. در بخش کمی نیز از روش حداقل مربعات جزئی و نرم‌افزار SmartPLS استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد، سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال بر اخلاق حرفه‌ای تأثیر دارد و اخلاق حرفه‌ای بر رشد و موفقیت فوتبال در کشور مؤثر است. در مجموع می‌توان گفت فرهنگ‌سازی در باشگاه، توانمندسازی بازیکنان و نظارت بر برگزاری مسابقات رسمی و لیگ برتر عوامل علی هستند که بر سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال تأثیر می‌گذارند. ویژگی‌های جامعه‌شناختی، زمینه و بستر را فراهم می‌کنند و دغدغه‌های ذهنی بازیکنان و مشکلات و مسائل مادی نیز عوامل مداخله‌گر هستند که بر اخلاق حرفه‌ای تأثیر می‌گذارند. اخلاق حرفه‌ای نیز بر رشد و موفقیت فوتبال در کشور تأثیرگذار است.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، بازیکنان فوتبال، اخلاق حرفه‌ای، گسترش و موفقیت فوتبال.

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

مقدمه

سرمایه اجتماعی در زمینه ورزش جایگاه ویژه‌ای دارد و توسعه این سرمایه از عوامل مهمی است که در دستور کار وزارت ورزش و جوانان برای توفیق در دستیابی به مأموریت‌هایش قرار دارد (کشاوری و همکاران، ۲۰۲۱). سرمایه اجتماعی به‌عنوان یک عنصر کلیدی در حوزه ورزش و اوقات فراغت شناخته شده است. شواهد تجربی حاکی از تأثیرات سرمایه اجتماعی در ورزش به دلیل ظرفیت آن برای افزایش پیوند اجتماعی و احساس تعلق است. این مقوله هم نیازهای فردی ورزش و سلامت را برآورده می‌کند و هم به اهداف اجتماعی گسترده‌تر می‌پردازد (فرسل^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). ورزش به صورت یکی از جذاب‌ترین پدیده‌ها نمایان شده است و هر کشوری سعی در انتخاب مستعدترین افراد و پرورش ستارگان و قهرمانان ملی در عرصه ورزش دارد تا به این وسیله مقام‌های برتر جهانی را کسب کند و افتخارات ملی خود را افزایش دهد؛ بنابراین مسئولان ورزش و تربیت‌بدنی باید از ابعاد اجتماعی-فرهنگی ورزش آگاهی داشته باشند و نقش‌ها و تأثیرات حیاتی این پدیده را درک کنند (بحیرایی و همکاران، ۲۰۲۳). با حرفه‌ای شدن ورزش، اهمیت و ضرورت مسئولیت اجتماعی پررنگ‌تر شده است. جنبش‌هایی مانند «فلسفه پروژه ورزش» و «حق بازی» نشان‌دهنده اهمیت فزاینده سرمایه اجتماعی در صنعت ورزش در سراسر جهان است. هرچه این صنعت حرفه‌ای‌تر می‌شود، مسائل اجتماعی مرتبط با آن نیز افزایش می‌یابد و فرصت‌هایی ایجاد می‌شود تا مدیران و مسئولان ورزشی به طور استراتژیک و عمیق‌تر درباره فعالیت‌های اجتماعی خود فکر کنند (زرگر و زارعیان، ۲۰۲۱). در غیاب سرمایه اجتماعی، سایر سرمایه‌ها اثربخشی خود را از دست می‌دهند و پیمودن راه‌های توسعه و تکامل فرهنگی و اقتصادی در ورزش ناهموار و دشوار می‌شود (احمدی و همکاران، ۲۰۱۹).

سرمایه اجتماعی به‌ویژه در زمینه فوتبال از تأثیرگذاری بسیاری برخوردار است؛ چراکه فوتبال ورزشی است که طرفداران بسیار زیادی دارد و بازیگران و مربیان این رشته ورزشی الگوی بسیاری از گروه‌های سنی جوان و نوجوان جامعه هستند (ریچاردسون^۲ و همکاران، ۲۰۲۳). درواقع مسئولیت اجتماعی به‌ویژه در عرصه باشگاه‌های فوتبال اهمیت بسیار بیشتری دارد و باشگاه‌های زیادی به این حوزه وارد شده‌اند (افروزه و همکاران، ۲۰۱۶)؛ بنابراین همان‌گونه که جامعه و فرهنگ حاکم بر آن بر رفتار بازیکنان و هواداران فوتبال اثر می‌گذارد، به صورت عکس نیز تحت‌تأثیر رفتار و فرهنگ حاکم بر فوتبال است؛ به همین دلیل، در کشورهای پیشرو سرمایه‌گذاری زیادی در زمینه جامعه‌شناسی ورزش و سرمایه اجتماعی در حوزه ورزش فوتبال شده است (فنتون^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). باشگاه‌های فوتبال به‌مثابه سیستم‌های اجتماعی، از اجزایی تشکیل شده‌اند که لازمه عملکرد کارا و اثربخش آن به شمار می‌روند. سرمایه‌ها نیز به‌عنوان یکی از اجزای باشگاه نقش حیاتی در تأمین نیازهای آن، پیشبرد اهداف و بقای آن بازی می‌کنند. در این میان، سرمایه اجتماعی همچون ابزاری در دست مدیریت باشگاه فوتبال است که به‌وسیله آن می‌توان به‌گونه‌ای کارا و اثربخش به اهداف باشگاه دست یافت (کبیری و همکاران، ۲۰۲۰).

از سوی دیگر، اخلاق حرفه‌ای ورزشکاران یکی از محورهای اصلی توانمندسازی و توسعه حقوقی ورزش در ایران است (سوری و همکاران، ۲۰۲۳). در ورزش حرفه‌ای کوشش می‌شود به مسائل اخلاقی حرفه‌های گوناگون پاسخ داده شود و برای آن اصولی خاص متصور است (کشاوری و همکاران، ۲۰۲۱). در این راستا توجه به اخلاق ورزشی یکی از موضوعات کاربردی است که برای گذشت، رقابت جوانمردانه و جهاد با نفس کاربرد دارد (مقیمیان و انصاری، ۲۰۲۲). اهمیت اخلاق در ورزش تا آنجا است

1. Forsell
2. Richardson
3. Fenton

که جان بوکسیل، فیلسوف اخلاق معاصر، به دلیل پیوند بین ورزش و جامعه و نقش آن در رشد فردی و جمعی، ورزش هر جامعه‌ای را همچون آیین‌های منعکس‌کننده خوبی‌ها و بدی‌های آن جامعه می‌داند؛ با این تفاوت که ورزش ضمن تأثیرگذاری می‌تواند از ارزش‌های جامعه نیز تأثیر بپذیرد (میلانویچ^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). اخلاق حرفه‌ای در ورزش به‌ویژه در زمینه ورزش فوتبال از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. مقصود از اخلاق حرفه‌ای مجموعه قواعدی است که باید افراد داوطلبانه و براساس ندای وجدان و فطرت خویش در انجام کار حرفه‌ای رعایت کنند؛ بدون آنکه الزام خارجی داشته باشند یا در صورت تخلف، مجازات‌های قانونی شوند (ژو^۲ و همکاران، ۲۰۲۲).

پژوهش‌هایی درباره «اخلاق» و «سرمایه اجتماعی» در زمینه ورزش و به‌طور خاص در ورزش فوتبال انجام شده‌اند؛ به‌طوری‌که مرادی و محمدی (۲۰۲۳) نشان دادند که اخلاق حرفه‌ای و سرمایه فرهنگی بر اشتیاق شغلی مربیان ورزشی فراجا تأثیرگذار است و سرمایه اجتماعی در این رابطه نقش میانجی دارد. بحیرایی و همکاران (۲۰۲۳) مدلی جامعه‌شناختی برای سرمایه اجتماعی میان نخبگان ورزشی در تعامل با بستر اجتماعی ارائه کردند. گرجی‌مرغملکی و همکاران (۲۰۲۳) با تأکید بر اهمیت اخلاق حرفه‌ای در فوتبال، مدلی برای نهادینه‌سازی جو اخلاقی در فوتبال حرفه‌ای ایران ارائه کردند. یافته‌های تحقیق شیروانی و اسدی (۲۰۲۲) نشان داد که سرمایه اجتماعی کارکنان از طریق افزایش اخلاق حرفه‌ای باعث توسعه توانمندسازی آن‌ها می‌شود و مدیران برای افزایش توانمندسازی کارکنان باید به تقویت سرمایه اجتماعی در آن‌ها اهتمام ویژه داشته باشند. سلیمانی و همکاران (۲۰۲۲) بر تأثیر شبکه‌های اجتماعی، سرمایه اجتماعی و سرمایه فکری بر مدیریت دانش در وزارت ورزش و جوانان تأکید کردند. نتایج تحقیق محمدزاده‌افخمی و همکاران (۲۰۲۰) نشان داد که پنج عامل فردی، ورزشی، زیستی، ذهنی و محیطی سبب بهبود اخلاق ورزشکاران فوتبال حرفه‌ای ایران می‌شود. کبیری و همکاران (۲۰۲۰) نیز در مطالعه خود نشان دادند که اخلاق حرفه‌ای در پرورش سرمایه اجتماعی در حوزه ورزش فوتبال بسیار تأثیرگذار است.

البته محدودیت‌هایی که در زمینه خط‌مشی‌های اخلاقی و فرهنگی در ورزش وجود دارد نیز نشان می‌دهد تاکنون تحقیقاتی انجام نشده‌اند که به طور جامع خط‌مشی‌های اخلاقی و فرهنگی ورزش ایران را ارائه کنند؛ از این‌رو لازم است تحقیقات لازم در این زمینه صورت گیرد تا الگوهای فرهنگی و اخلاقی برای ورزش ایران به طور همه‌جانبه تدوین شود (سعیدنیا و همکاران، ۲۰۲۲). بی‌تردید در بین تمامی رشته‌های ورزشی که در سراسر دنیا دارای مسابقات منظم هستند، فوتبال، پرهوادارترین و پرمشارکت‌ترین فعالیت و رشته ورزشی به شمار می‌آید. معضلات اخلاقی در فوتبال ایران زیاد است که از مصادیق اخیر آن می‌توان به پرونده بزرگ فساد در باشگاه مس کرمان اشاره کرد که بسیاری از ارکان اصلی فدراسیون فوتبال نیز در آن دخیل بودند. با توجه به انعکاس اجتماعی آن از طریق رسانه‌ها و جراید، موج منفی عظیمی در جامعه ایجاد کرد؛ به‌طوری‌که در حال حاضر، خواست مردم و اهالی فوتبال، زدودن چهره فساد از فوتبال ایران است (گرجی‌مرغملکی و همکاران، ۲۰۲۳). رعایت اصول فرهنگی و اخلاقی در ورزش فوتبال ضروری است که می‌تواند از بسیاری ناهنجاری‌های اخلاقی در این حوزه جلوگیری کند. متولیان و مدیران فوتبال همواره در جستجوی راهکارهایی برای کاهش رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان و توسعه و ترویج اخلاق‌مداری بوده‌اند (گلانتز^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). رعایت موازین اخلاقی در حوزه فوتبال، خاستگاه جهانی و ملی دارد و موردپسند همه دست‌اندرکاران امور ورزش و تماشاچیان بوده است؛ به‌صورتی‌که رعایت این موازین بر همگان واجب است؛ اما

-
1. Milanovic
 2. Zhu
 3. Glantz

در عمل چنین نیست و ناهنجاری‌های رفتاری، پرخاشگری، تقلب و تبانی و قانون‌شکنی در محیط فوتبال روبه‌روز در حال افزایش است (محمدزاده‌افخمی و همکاران، ۲۰۲۰). دکر^۱ و همکاران (۲۰۲۲) با مرور سیستماتیک سی سال مقاله‌های نوشته‌شده در حوزه اخلاق حرفه‌ای نشان دادند، اخلاق حرفه‌ای جزء جدایی‌ناپذیر همه جنبه‌های خدمات آموزشی است. این یافته‌های تحقیقی نشان می‌دهد که اخلاق کاری بیشتر در سطح فردی است، اما اخلاق حرفه‌ای ناظر بر استانداردها و اصول اخلاقی حاکم بر یک صنعت یا حرفه است (دکر و همکاران، ۲۰۲۲). آن چیزی که در مواجهه با مفهوم اخلاق حرفه باید مدنظر قرار گیرد، این است که نخست اخلاق حرفه‌ای، دربرگیرنده اخلاق فردی و اخلاق شغلی است، اما از هر دو فراتر رفته و به سازمان به مثابه یک مجموعه حقوقی ناظر است (پناهی و کاظمی، ۲۰۲۳). اخلاق دارای گونه‌های متفاوتی از جمله فلسفی، اجتماعی، سیاسی، سازمانی، آموزشی، حرفه‌ای و مواردی از این دست است؛ اما اخلاق حرفه‌ای می‌تواند در بیشتر انواع اخلاق نافذ باشد. اخلاق حرفه‌ای یک فرایند تفکر عقلانی است و هدف آن، تحقق این امر است که در سازمان چه ارزش‌هایی را چه موقع باید حفظ و اشاعه کرد. در هر عرصه‌ای که انسان دست به رفتار و فعالیت می‌زند، بدون تردید اخلاق و ارزش‌های اخلاقی سهم درخور توجهی را در جهت‌دهی رفتار وی ایفا می‌کند (جعفری و همکاران، ۲۰۲۳).

سرمایه اجتماعی مفهومی است که نخستین بار هنیفن در سال ۱۹۶۱ مطرح کرد. این معلم جوان، سرمایه اجتماعی را به عنوان عامل اصلی علاقه به تحصیل قلمداد کرد. این مفهوم بیش از یک دهه بعد و با مطالعه اقتصاددان برجسته‌ای به نام لوری^۲ در سال ۱۹۷۷ شهرت بیشتری یافت. اما در دهه ۱۹۸۰ به شدت مدنظر قرار گرفت و با گسترش نظری و تجربی، جایگاه ویژه‌ای در نظریه‌های جامعه‌شناسی یافت. این امر بیشتر مرهون مطالعات پیر بوردیو^۳ (۱۹۸۶) و جیمز کلمن^۴ (۱۹۹۸) است (تویون^۵، ۲۰۲۲). بوردیو یک جامعه‌شناس فرانسوی است که سرمایه اجتماعی را در بستر جامعه‌شناسی مفهوم‌سازی و تعریف کرد. او سرمایه اجتماعی را تجمعی از منابع بالقوه و بالفعل متعددی بیان می‌کند که مربوط به مالکیت شبکه بادوامی از روابط کم و بیش نهادی‌شده از آشنایی و شناخت متقابل است. براساس دیدگاه بوردیو، سرمایه اجتماعی مجموعه‌ای از منابع (حقیقی و مجازی) مربوط به افراد یا گروه‌ها است که از طریق یک شبکه پایدار یا روابط نه چندان رسمی آگاهی و تشخیص حاصل می‌شود (اوبروی^۶ و همکاران، ۲۰۲۲). جیمز کلمن، جامعه‌شناس برجسته آمریکایی که تأثیر درخور توجهی بر مطالعه آموزش و پرورش داشته است، نسبت به بوردیو تأثیر گسترده‌تری را بر مفهوم سرمایه اجتماعی نهاده است. از نظر کلمن، سرمایه اجتماعی نشان‌دهنده یک منبع است؛ زیرا متضمن شبکه‌های مبتنی بر اعتماد و ارزش‌های مشترک است. کلمن جامع‌ترین تعریف خود را از سرمایه اجتماعی در قالب بخشی از تلاش گسترده‌تر خود در طراحی نظریه عمومی جامعه‌شناسی انتخاب منطقی ارائه داده است، که در آن سرمایه اجتماعی وسیله‌ای برای نحوه همکاری و تعاون افراد با یکدیگر بود (اسلیپر^۷ و همکاران، ۲۰۲۲). پژوهشگران دیگری نیز در توسعه مفهوم سرمایه اجتماعی نقش‌آفرین بودند؛ به‌طوری‌که پاتنام (۱۹۹۳) سرمایه اجتماعی را به دو دسته درون‌گروهی (همدلی، اعتماد، مشارکت و همکاری اجتماعی) و برون‌گروهی (علاقه گوناگون

-
1. Decker
 2. Loury
 3. Pierre Bourdieu
 4. James Coleman
 5. Toyon
 6. Oberoi
 7. Slijper

و سبک زندگی متفاوت) تقسیم‌بندی کرد. ناهاپیت و گوشال^۱ (۱۹۸۸) سرمایه اجتماعی را به سرمایه ساختاری (شبکه‌های اجتماعی و سازمان‌دهی مناسب)، شناختی (همکاری و ارزش‌های مشترک) و ارتباطی (اعتماد، فهم متقابل و تعهد) تقسیم کردند. اونیکس و بولن (۲۰۰۰) سرمایه اجتماعی را به صورت مشارکت در جامعه محلی، عاملیت اجتماعی، احساس امنیت و اعتماد، تعاملات با همسایگان، تعاملات با خانواده و دوستان، تحمل تنوع، ارزش زندگی، تعاملات شغلی تعریف کردند. در مجموع سرمایه اجتماعی زیربنای توسعه فرهنگی، اقتصادی، سیاسی یک کشور است که از مؤلفه‌های اساسی و مؤثر در توسعه و ثبات آن کشور محسوب می‌شود. اهمیت این سرمایه به میزانی است که از آن به عنوان ثروت نامرئی یک کشور یاد می‌کنند و از رهگذر این سرمایه حیاتی است که انسجام، اعتماد متقابل و حسن اطمینان و همبستگی در جامعه فراهم می‌شود و هرگونه کاهش در آن به کاهش آسیب‌های اجتماعی منجر می‌شود (خطیری و همکاران، ۲۰۲۳).

به طور کلی، در سال‌های اخیر مطالعاتی به صورت جداگانه با محوریت اخلاق حرفه‌ای و سرمایه اجتماعی در حوزه ورزش صورت گرفته است. در کمتر مطالعه‌ای به صورت هم‌زمان این دو مقوله مطالعه شده است و از سوی دیگر محوریت موضوع به طور عمومی حوزه ورزش بوده است؛ این در حالی است که به زعم صاحب‌نظران، سرمایه اجتماعی نوعی خیر عمومی است و چون مفهومی مثبت با کارکردهای مثبت است، به نظر می‌رسد اخلاق حرفه‌ای بتواند آن را تسهیل کند. از منظر سلبی نیز در دنیایی که فضایل اخلاقی رنگ می‌بازد و انسان به مثابه ابزاری برای کسب منافع مادی تنزل پیدا می‌کند، سرمایه اجتماعی به محاق می‌رود. در چنین فضایی، فرد به یک انسان مجازی خودفراموش شده تبدیل می‌شود که مصداق بَیِّن آیه شریفه «أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ» است؛ بنابراین باید از منظر اخلاق به موضوع سرمایه اجتماعی پرداخت؛ حال آنکه به این پیوند از دیدگاه پژوهشگران پیشین مغفول مانده است. همچنین مطالعات، بیشتر جنبه کاربردی داشتند و تحقیق بنیادی کمتر صورت گرفته است؛ بنابراین با توجه به خلأ تحقیقی موجود در این مطالعه، به ارائه الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای برای گسترش و موفقیت فوتبال ایران پرداخته شده است. به نظر می‌رسد، بازیکنان فوتبال به علت جایگاهی که در میان هواداران و به ویژه جامعه جوان کشور دارند، به مثابه سرمایه اجتماعی می‌توانند در این راستا نقش‌آفرین باشند؛ بنابراین می‌توان گفت بازیکنان فوتبال سرمایه‌های اجتماعی هستند که با تقویت اخلاق حرفه‌ای آن‌ها می‌توان به پیامدهای اجتماعی سازنده‌ای دست یافت. در حوزه ورزشی نیز دستاوردهایی مانند رشد و گسترش فوتبال ملی را به ارمغان خواهد داشت؛ این در حالی است که تاکنون مطالعات میدانی اندکی برای توسعه سرمایه اجتماعی مبتنی بر اخلاق حرفه‌ای در ورزش فوتبال با رویکردی بنیادی انجام شده است. این، یک شکاف تحقیقی درخور توجه است که در مطالعه حاضر در رفع آن تلاش شده است. رفع این مسئله، خود مستلزم نگاهی جامعه‌شناختی به موضوع است تا با ارائه الگویی فراگیر بتوان به رشد سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال دست یافت و به توسعه و بالندگی ورزش فوتبال کمک کرد. مطالعه حاضر به این پرسش کلیدی پاسخ می‌دهد که الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای برای گسترش و موفقیت فوتبال ایران چگونه است؟

1. Nahapiet & Ghoshal

روش‌شناسی پژوهش

این مطالعه با رویکردی بنیادی با هدف ارائه الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای برای گسترش و موفقیت فوتبال ایران انجام شد. مطالعه حاضر، براساس روش جمع‌آوری اطلاعات، تحقیق توصیفی-پیمایشی است. برای دستیابی به هدف از طرح تحقیق آمیخته اکتشافی بهره گرفته شد. این طرح در بازه زمانی یک‌ساله از بهمن ۱۴۰۱ تا اسفند ۱۴۰۲ انجام شد؛ بنابراین پژوهش پیمایش مقطعی محسوب می‌شود.

خبرگان نظری (اساتید دانشگاهی) و کارشناسان و پیشکسوتان فوتبال ایران، جامعه مشارکت‌کنندگان بخش کیفی را تشکیل دادند. براساس دیدگاه میلر^۱ و همکاران (۲۰۱۰)، از پنج معیار کلیدی بودن، سرشناس بودن، دانش نظری، تنوع، انگیزه مشارکت برای انتخاب مشارکت‌کنندگان استفاده شد؛ بر همین اساس، از اساتید تربیت‌بدنی و پیشکسوتان سرشناس، خوش‌نام و بادانسی استفاده شد که تحصیلات تکمیلی داشتند و به مشارکت در این تحقیق علاقه‌مند بودند. نمونه‌گیری با روش هدفمند انجام شد و پس از ۳۵ مصاحبه اشباع نظری به دست آمد. جامعه آماری بخش کمی نیز پیشکسوتان و داوران، مربیان، کارشناسان فوتبال و بازیکنان لیگ برتر بودند. برای محاسبه حجم نمونه از قاعده تحلیل توان^۲ کوهن (۱۹۹۲) و نرم‌افزار G*Power استفاده شد. در سطح اطمینان ۹۵٪ با اندازه اثر^۳ ۰/۱۵ و توان آزمون ۸۰٪، حداقل حجم نمونه ۱۵۵ نفر برآورد شد. نمونه‌گیری بخش کمی با روش طبقه‌ای-تصادفی انجام شد. طبقات شامل بازیکنان لیگ برتر، فوتبالیست‌های پیشکوست، مربیان، داوران و فعالان ورزش بود. برای گردآوری داده‌های پژوهش در بخش کیفی از مصاحبه نیمه‌ساخت‌یافته و در بخش کمی از پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده شد. از آنجاکه برای مطالعات کیفی که با هدف اکتشافی و طراحی مدل انجام می‌شوند مصاحبه‌های نیمه‌ساخت‌یافته مناسب‌تر هستند، در این پژوهش نیز از مصاحبه نیمه‌ساخت‌یافته با خبرگان استفاده شد. برای تحلیل داده‌های بخش کیفی و مصاحبه‌ها از روش تحلیل کیفی گراند تئوری در نرم‌افزار MAXQDA استفاده شد. در بخش کمی نیز روش حداقل مربعات جزئی در نرم‌افزار SmartPLS به کار رفت.

نتایج

در بخش کیفی ۳۵ نفر از اساتید تربیت‌بدنی و پیشکسوت‌های به‌نام و تحصیلکرده فوتبال کشور مشارکت کردند که از نظر سنی، ۱۰ نفر کمتر از ۴۵ سال، ۱۱ نفر بین ۴۵ تا ۵۰ سال، ۹ نفر ۵۰ تا ۵۵ سال و ۵ نفر بیش از ۵۵ سال سن داشتند. از نظر تحصیلات، ۲۳ نفر مدرک کارشناسی‌ارشد و ۱۲ نفر مدرک دکتری داشتند. از نظر سابقه کاری نیز ۸ نفر بین ۱۰ تا ۱۵ سال، ۱۴ نفر بین ۱۵ تا ۲۰ سال و ۱۳ نفر نیز بیشتر از ۲۰ سال سابقه بازی در لیگ برتر را داشتند. در بخش کمی نیز از نظر جنسیت همه فوتبالیست‌ها مرد بودند. از لحاظ سن، ۲۱ نفر (۱۴٪) کمتر از ۳۰ سال، ۵۶ نفر (۳۶٪) بین ۳۰ تا ۴۰ سال و ۱۳ نفر (۸٪) بین ۴۰ تا ۵۰ سال و ۶۵ نفر (۴۲٪) نیز ۵۰ سال و بیشتر سن داشتند. از نظر تحصیلات، ۲۵ نفر (۱۶٪) تحصیلات کاردانی و کمتر، ۱۰۲ نفر (۶۵٪) کارشناسی، ۱۰ نفر (۷٪) کارشناسی‌ارشد و ۱۸ نفر (۱۲٪) تحصیلات دکتری داشتند. از نظر سابقه بازی نیز ۵۴ نفر (۳۵٪) کمتر از ۱۰ سال، ۷۸ نفر (۵۰٪) بین ۱۰ تا ۱۵ سال و ۲۳ نفر (۱۵٪) بیش از ۱۵ سال سابقه بازی داشتند.

1. Miller
2. Power analysis
3. Effect size

نتایج مصاحبه‌ها با روش تحلیل گراند تئوری مبتنی بر رهیافت نظام‌مند اشتراوس و کوربین^۱ (۲۰۰۱) صورت گرفت؛ بنابراین متن مصاحبه‌ها ضبط شد. پس از اتمام مصاحبه، ترانویسی^۲ داده‌ها همراه با جزئیات توصیفی (ازجمله نحوه ابراز احساسات مصاحبه‌شونده در مواجهه با پرسش‌ها، شرایط محیطی و...)، مطالعه چندباره آن‌ها و نوشتن ایده‌های اولیه توسط پژوهشگر آغاز شد. این گام ستون فقرات مراحل بعدی را شکل می‌دهد. در این گام است که ایده‌های خوبی درباره کدگذاری‌ها و الگوها شکل می‌گیرد. پس از این کار، پژوهشگر آماده است فرایند کدگذاری را آغاز کند. کدگذاری در کل فرایند تحلیل صورت می‌گیرد و تعریف می‌شود. دوباره مصاحبه بعدی، کدگذاری و جریان تجزیه و تحلیل با اضافه شدن هر مصاحبه به همین ترتیب تکرار شد. مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع داده ادامه یافت. ملاک دستیابی به اشباع داده رسیدن به تکرار در کدهای استخراجی بود. در مرحله کدگذاری باز ۲۹۸ کد شناسایی شد. در نهایت از طریق کدگذاری محوری، ۶ کد گزینشی، ۹ کد محوری و ۵۳ کد باز به دست آمد. مضامین الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول ۱- کدگذاری مصاحبه‌های الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای
Table 1- Coding of interviews of the sociological model of social capital of football players with a professional ethics approach

گزینشی	محوری	مضامین پایه
شرایط زمینه‌ای	بسترهای اجتماعی	«شغل پدر و وضعیت مادی خانواده»، «شهر و محل سکونت»، «تحصیلات بازیکن»، «نوع طبقه اجتماعی»، «تجربه و سوابق ورزشی»
شرایط علی	فرهنگ‌سازی در باشگاه توانمندسازی بازیکنان	«مدیریت صحیح تیم توسط مربی و کادر فنی»، «انجام تمرینات اصولی و برگزاری اردوهای متعدد»، «الزام به رعایت قوانین و مقررات مختص هر باشگاه»، «تقویت مسائل دینی و مذهبی»، «کاهش تفاوت‌های فرهنگی میان بازیکنان» «ارائه آموزش‌های مکفی با متخصصان و کارشناسان فوتبالی»، «به‌کارگیری روان‌شناس و جامعه‌شناس ورزش در باشگاه»، «ارائه آموزش فوتبال از پایه به کودکان و نونهالان»، «استفاده از نظرات پیشکسوتان و بزرگان فوتبال»، «آموزش کدهای اخلاقی در اساسنامه فدراسیون فوتبال و مطابق با قوانین AFC و فیفا»، «استخدام مربی دلسوز و با دانش به روز»، «آموزش کادر فنی در زمینه مسائل فنی فوتبال»
	نظارت بر برگزاری مسابقات رسمی و لیگ برتر	«کاهش فشار تمرینات»، «برنامه‌ریزی صحیح در برگزاری مسابقات»، «رفع مسائل و مشکلات بازیکنان»، «پشتیبانی مسئولان جامعه فوتبال»، «افزایش آگاهی و حمایت هواداران فوتبالی»
پدیده محوری	سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال	«ایجاد اعتماد میان اعضای تیم»، «مسئولیت‌پذیری و وجدان کاری»، «مشارکت در دستیابی به اهداف تیمی»، «رعایت هنجارها و ارزش‌های اجتماعی»، «احترام گذاشتن به اعضای تیم مقابل»، «در نظر گرفتن منافع تیم همانند منفعت شخصی»، «افزایش همکاری و همدلی میان اعضای تیم»، «نبود تبعیض در میان بازیکنان توسط مربی و مسئولین باشگاه»، «حفظ انسجام تیمی»

1. Strauss & Corbin

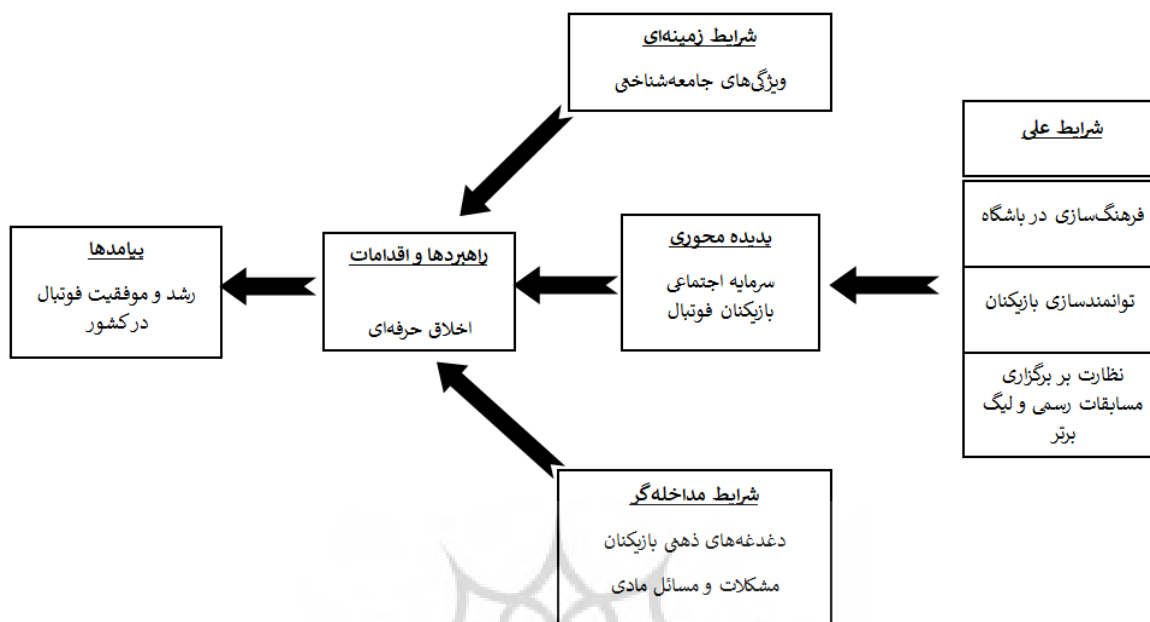
2. Transcription

جدول ۱- کدگذاری مصاحبه‌های الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای

Table 1- Coding of interviews of the sociological model of social capital of football players with a professional ethics approach

گزینشی	محوری	مضامین پایه
راهبردها و اقدامات	اخلاق حرفه‌ای	«حفظ شهرت تیم، مربی و باشگاه در کشور»، «نشان دادن شخصیت فوتبالیست»، «نظارت کمیته انضباطی بر رفتار بازیکنان»، «پاسخ ندادن به بی‌حرمتی‌های فضای مجازی»، «دلجویی از تیم بازنده و بازیکنان مصدوم»، «داشتن صداقت و تعهد حرفه‌ای»، «الگوبرداری جوان کشور از بازیکنان»
شرایط مداخله‌گر	دغدغه‌های ذهنی بازیکنان مشکلات و مسائل مادی	«حاشیه‌سازی خبرنگاران و بازتاب رسانه‌ها»، «مشکلات خانوادگی»، «مسائل و مشکلات اجتماعی-فرهنگی»، «معضل فضای مجازی و تخریب بازیکنان» «اهمیت مادیات و منفعت شخصی برای بازیکنان»، «عدم اعطای پاداش به‌موقع پس از هر برد تیم»، «عمل نکردن باشگاه به قراردادهای مالی-حقوقی بازیکنان»، «ناعدالتی در عقد قرارداد در میان برخی بازیکنان»، «وضعیت نامناسب اقتصادی کشور»
پیامد	رشد و موفقیت فوتبال در کشور	«جذب بازیکنان ایرانی توسط تیم‌های مطرح دنیا»، «پیشرفت تیم و اعضای آن»، «کسب نتایج مثبت در فوتبال»، «ایجاد تغییر مثبت در آینده بازیکنان»، «حضور در بازی‌های آسیایی و جام جهانی»

سازه‌های الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای عبارت‌اند از: شرایط زمینه‌ای (بسترهای اجتماعی)؛ شرایط علی (فرهنگ‌سازی در باشگاه، توانمندسازی بازیکنان و نظارت بر برگزاری مسابقات رسمی و لیگ برتر)؛ شرایط مداخله‌گر (دغدغه‌های ذهنی بازیکنان و مشکلات و مسائل مادی)؛ پدیده محوری (سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال)؛ راهبردی (اخلاق حرفه‌ای) و پیامدی (رشد و موفقیت فوتبال در کشور). شاخص‌های سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال شامل «ایجاد اعتماد میان اعضای تیم»، «مسئولیت‌پذیری و وجدان کاری»، «مشارکت در دستیابی به اهداف تیمی»، «رعایت هنجارها و ارزش‌های اجتماعی»؛ «احترام گذاشتن به اعضای تیم مقابل»، «در نظر گرفتن منافع تیم همانند منفعت شخصی»، «افزایش همکاری و همدلی میان اعضای تیم»، «نبود تبعیض در میان بازیکنان توسط مربی و مسئولان باشگاه» و «حفظ انسجام تیمی» است. شکل (۱) نشان‌دهنده الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای است.

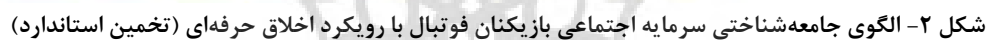

شکل ۱- الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای برای گسترش و موفقیت فوتبال ایران

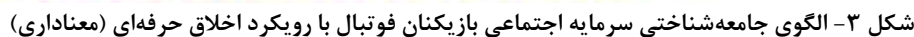
Figure 1- Sociological model of social capital of football players with a professional ethics approach for the development and success of Iranian football

براساس شکل (۱)، توانمندسازی بازیکنان، فرهنگ‌سازی در باشگاه، نظارت بر برگزاری مسابقات رسمی و لیگ برتر عوامل علی هستند که بر سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال تأثیر می‌گذارند. سرمایه اجتماعی نیز بر اخلاق حرفه‌ای اثرگذار است و در این رابطه بسترهای اجتماعی، زمینه لازم را فراهم می‌آورند. دغدغه‌های ذهنی و مشکلات و مسائل مادی بازیکنان عوامل مداخله‌گر هستند که اخلاق حرفه‌ای را تحت تأثیر قرار می‌دهند. درنهایت اخلاق حرفه‌ای بر رشد و موفقیت فوتبال در کشور تأثیرگذار است.

پس از ارائه الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای، برای اعتبارسنجی از روش حداقل مربعات جزئی (PLS) استفاده شد. مدل ساختاری نهایی تحقیق در شکل (۲) نمایش داده شده است. در این مدل که خروجی نرم‌افزار Smart PLS است، خلاصه نتایج مدل در حالت تخمین استاندارد ارائه شده است. آماره t و مقدار بوت استرپینگ برای سنجش معناداری روابط در شکل (۳) آمده است.

(standard estimate)

(Significance)

بخش بیرونی مدل (مدل اندازه‌گیری) رابطه متغیرهای قابل مشاهده با متغیرهای پنهان را نشان می‌دهد. میزان رابطه سؤالات با سازه‌های اصلی به وسیله بار عاملی نشان داده می‌شود. نتایج مندرج در شکل‌های (۲) و (۳) نشان می‌دهد که بارهای عاملی در تمامی موارد از ۰/۶ بیشتر است و آماره t نیز در تمامی موارد بزرگ‌تر از ۱/۹۶ است؛ بنابراین بخش اندازه‌گیری مدل از اعتبار مناسبی برخوردار است. برای اطمینان بیشتر، مدل بیرونی (اندازه‌گیری) براساس شاخص روایی همگرا، ضریب رو، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ ارزیابی شد. میانگین واریانس استخراج شده (AVE) باید بزرگ‌تر از ۰/۵ و ضریب رو، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ بزرگ‌تر از ۰/۷ باشد (آذر و غلامزاده، ۲۰۱۹). خلاصه نتایج ارزیابی برازش مدل اندازه‌گیری در جدول (۲) ارائه شده است.

جدول ۲- بخش اندازه‌گیری الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای
Table 2- Measurement section of the sociological model of social capital of football players with a professional ethics approach

سازه‌های اصلی	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی (CR)	ضریب رو (Rho)	AVE
اخلاق حرفه‌ای	0.849	0.849	0.885	0.524
دغدغه‌های ذهنی بازیکنان	0.781	0.781	0.859	0.603
رشد و موفقیت فوتبال در کشور	0.800	0.801	0.862	0.556
سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال	0.881	0.881	0.904	0.512
فرهنگ‌سازی در باشگاه	0.811	0.812	0.869	0.569
مشکلات و مسائل مادی	0.798	0.798	0.861	0.553
نظارت بر برگزاری مسابقات	0.803	0.803	0.864	0.559
ویژگی‌های جامعه‌شناختی	0.832	0.832	0.877	0.543
توانمندسازی بازیکنان	0.850	0.850	0.886	0.527

با توجه به (۳)، مقدار میانگین واریانس استخراج شده (AVE) بزرگ‌تر از ۰/۵ است؛ بنابراین روایی همگرا تأیید می‌شود. ضریب رو، پایایی ترکیبی و آلفای کرونباخ تمامی متغیرها بزرگ‌تر از ۰/۷ است؛ بنابراین از نظر پایایی تمامی متغیرها تأیید می‌شود.

روابط بین سازه‌های اصلی با عنوان مدل درونی (بخش ساختاری) شناخته می‌شود. روابط میان سازه‌های اصلی (بخش ساختاری) براساس ضریب مسیر و آماره t بررسی شد. خلاصه نتایج آزمون روابط میان سازه‌های اصلی در جدول (۳) آمده است.

جدول ۳- بخش ساختاری الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای

Table 3- Structural section of the sociological model of social capital of football players with a professional ethics approach

نتیجه	معناداری	اندازه اثر	آماره t	تأثیر	رابطه
تأیید	0.000	2.271	37.100	0.833	اخلاق حرفه‌ای ← رشد و موفقیت فوتبال در کشور
تأیید	0.000	0.141	3.949	-0.280	دغدغه‌های ذهنی بازیکنان ← اخلاق حرفه‌ای
تأیید	0.011	0.089	2.563	0.299	سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال ← اخلاق حرفه‌ای
تأیید	0.001	0.077	3.451	0.223	فرهنگ‌سازی در باشگاه ← سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال
تأیید	0.036	0.024	2.101	-0.124	مشکلات و مسائل مادی ← اخلاق حرفه‌ای
تأیید	0.000	0.086	4.39	0.256	نظارت بر برگزاری مسابقات ← سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال
تأیید	0.000	0.132	4.03	0.295	ویژگی‌های جامعه‌شناختی ← اخلاق حرفه‌ای
تأیید	0.000	0.321	7.802	0.483	توانمندسازی بازیکنان ← سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال

ضریب مسیر سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال بر اخلاق حرفه‌ای ۰/۲۹۹ (۲/۵۶۳، ۰/۰۱۱) برآورد شد که نشان می‌دهد سرمایه اجتماعی بر اخلاق حرفه‌ای تأثیرگذار است. از سوی دیگر، ضریب مسیر اخلاق حرفه‌ای بر رشد و موفقیت فوتبال در کشور ۰/۸۳۳ (۳۷/۱، ۰/۰۰۰) برآورد شد که نشان می‌دهد اخلاق حرفه‌ای بر رشد و موفقیت فوتبال تأثیرگذار است. در سایر موارد نیز ضرایب مسیر شدت و جهت رابطه را نشان می‌دهند و چون مقدار آماره t بزرگ‌تر از ۱/۹۶ است، نشان می‌دهد ضرایب مسیر معنادار هستند. اندازه اثر (F^2) میزان تغییراتی است که متغیرهای مستقل بر متغیرهای وابسته می‌گذارند. درواقع این شاخص نشان می‌دهد اگر یک متغیر مستقل حذف شود، چه میزان تغییراتی در متغیر وابسته ایجاد می‌شود. کوهن این شاخص را ارائه کرد. مقدار ۰/۰۲ (ضعیف)، ۰/۱۵ (متوسط) و ۰/۳۵ (بزرگ) در نظر گرفته می‌شود (کوهن^۱، ۲۰۱۳). براساس نتایج، اندازه اثر متغیرهای مستقل در تمامی موارد بیشتر از حد متوسط یعنی ۰/۱۵ و در برخی موارد حتی بیش از ۰/۳۵ یعنی قوی به دست آمد. از شاخص ضریب تعیین^۲ (R^2) و شاخص ارتباط پیش‌بین^۳ (Q^2) برای سنجش قدرت پیش‌بینی مدل استفاده شد که در جدول (۴) گزارش شده است.

1. Cohen
2. Coefficient of determination
3. Predictive relevance

جدول ۴- قدرت پیش‌بینی الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای

Table 4- Predictive power of the sociological model of social capital of football players with a professional ethics approach

سازه‌های اصلی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل‌شده	Q2
اخلاق حرفه‌ای	0.844	0.842	0.412
رشد و موفقیت فوتبال در کشور	0.694	0.694	0.362
سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال	0.826	0.825	0.395

براساس نتایج جدول (۴)، شاخص (Q^2) در همه موارد مثبت برآورد شد؛ بنابراین مدل از قابلیت پیش‌بینی خوبی برخوردار است. ضریب تعیین سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال ۰/۸۲۶، اخلاق حرفه‌ای ۰/۸۴۴ و رشد و موفقیت بازیکنان فوتبال ۰/۶۹۴ برآورد شد که مقدار قابل‌قبولی است. این یافته نشان می‌دهد که متغیرهای مدل توانسته‌اند ۶۹٪ از تغییرات در رشد و موفقیت فوتبال در کشور را تبیین کنند. برای ارزیابی برازش مدل از شاخص GOF و RMS و SRMR استفاده می‌شود. برای شاخص GoF سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ به‌عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی معرفی شده است. برای شاخص RMS_theta مقادیر کمتر از ۰/۱۲ نشانه تناسب مدل است؛ درحالی‌که مقادیر بیشتر نشان‌دهنده نبود تناسب است. شاخص SRMR نیز بهتر است کمتر از ۰/۱ و خیلی سخت‌گیرانه کمتر از ۰/۸ باشد (حبیبی و جلال‌نیا، ۲۰۲۲). در این مطالعه، شاخص GOF برابر با ۰/۵۹۹ به دست آمد که از ۰/۳۶ بزرگ‌تر است. شاخص RMS_theta به میزان ۰/۰۹۸ به دست آمد که از ۰/۱۲ کمتر است. شاخص SRMR نیز ۰/۰۶۴ محاسبه شد که از ۰/۸ کمتر است؛ بنابراین برازش مدل مطلوب است.

بحث و نتیجه‌گیری

در این مطالعه الگوی جامعه‌شناختی سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال با رویکرد اخلاق حرفه‌ای برای گسترش و موفقیت فوتبال ایران ارائه شد. در این راستا نخست باید اذعان شود که پارادوکس‌های ناشی از نبود تناسب بین سرمایه اقتصادی با سرمایه اجتماعی و فرهنگی، در پیامدهایی خلاف هنجارهای پذیرفته شده و عرف جامعه متجلی می‌شود. آنچه از آن به‌عنوان بی‌اخلاقی در جامعه ورزش و به‌طور خاص در ورزش فوتبال شاهد هستیم، ناشی از همین شکاف و نبود تناسب است؛ به دیگر سخن، اخلاق‌مداری و پیامد آن ترویج فضایل اخلاقی از سوی فوتبالیست‌ها نیازمند بازنگری بنیادین مبتنی بر نظریه‌های سرمایه اجتماعی است. همچنان‌که در این مطالعه نیز روشن است، فرهنگ‌سازی در باشگاه و وجود قوانین ناظر در حوزه تقویت و پاسداشت از اخلاق ورزشی می‌تواند در این راستا راهگشا باشد و به شکاف موجود سامان دهد.

نتایج این تحقیق نشان داد که فرهنگ‌سازی در باشگاه نخستین عاملی است که بر سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال اثر می‌گذارد. این یافته با مطالعه کبیری و همکاران (۲۰۲۰) همسوست و برای این منظور مدیریت صحیح تیم توسط مربی و کادر فنی بسیار نقش‌آفرین است. همچنین قوانین و مقررات اخلاقی در باشگاه و پیگیری آن می‌تواند راهگشا باشد. تقویت مسائل دینی و مذهبی و کاهش تفاوت‌های فرهنگی میان بازیکنان از دیگر شاخص‌های فرهنگ‌سازی در باشگاه است. توانمندسازی بازیکنان دیگر عامل مؤثر در سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال است که در مطالعات شیروانی و اسدی (۲۰۲۲) و مرادی و محمدی (۲۰۲۳) بر آن تأکید شده است. ارائه آموزش‌های مکفی با متخصصان و کارشناسان فوتبالی، به‌کارگیری روان‌شناس و جامعه‌شناس ورزش در باشگاه و ارائه آموزش فوتبال از پایه به کودکان و نونهالان شاخص‌هایی هستند که

می‌توانند به توانمندسازی بازیکنان کمک کنند. علاوه بر باشگاه و بازیکنان، نهادهای ناظر نیز بر تقویت سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال اثرگذار هستند. نظارت بر برگزاری مسابقات رسمی و لیگ برتر عاملی است که قدیمی و همکاران (۲۰۲۳) و سلیمانی و همکاران (۲۰۲۲) بر آن تأکید کرده‌اند. در این راستا می‌توان به برنامه‌ریزی صحیح در برگزاری مسابقات، رفع مسائل و مشکلات بازیکنان و پشتیبانی مسئولین جامعه فوتبال اشاره کرد.

براساس الگوی پارادایمی پژوهش، مؤلفه سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال در توسعه راهبرد اخلاق حرفه‌ای حائز اهمیت است. مقیمیان و رباحی (۲۰۲۲)، شیروانی و اسدی (۲۰۲۲) و مرادی و محمدی (۲۰۲۳) نیز بر رابطه سرمایه اجتماعی با اخلاق حرفه‌ای در ورزش فوتبال صحنه گذارده‌اند. رشد سرمایه اجتماعی بازیکنان فوتبال، شکوفایی اخلاق مداری و فضیلت اخلاقی بازیکنان را پدید می‌آورد. از یافته‌های این مطالعه استنباط شد که سرمایه اجتماعی به بهبود نحوه عملکرد اخلاقی بازیکنان می‌پردازد و قابلیت‌های شایسته‌سالاری را در آن‌ها به وجود می‌آورد و تقویت می‌کند؛ زیرا افراد در تعاملات اجتماعی‌شان نقش‌آفرینی می‌کنند. آن‌ها با ورودشان در درون شبکه‌های قوی معیارهای مدنظر خود را تعیین می‌کنند و با پوشش‌دهی سرمایه اجتماعی به آرزوهای خود دست می‌یابند و از این راه به برتری‌طلبی می‌رسند.

از مسائل زمینه‌ای در این پژوهش به لحاظ ویژگی‌های جامعه‌شناختی، سرمایه اجتماعی است که نقش بسیار اساسی در موفقیت افراد خانواده دارد. از سرمایه اجتماعی به عنوان زیر بنای رشد و توسعه اقتصادی هر جامعه‌ای یاد می‌کنند. بیشتر افرادی که به نسبت، سرمایه مالی و اقتصادی زیادی دارند، از سرمایه اجتماعی زیادی هم برخوردارند؛ یعنی این افراد عموماً مشارکت بیشتری با سایر افراد دارند و تعاملاتشان بیشتر با افرادی است که اتصالات زیادی دارند. داشتن درآمد بیشتر و شغل بهتر برای افراد در گروه‌ها می‌تواند مزیت به شمار آید و همین مزیت است که ورود آنان را به شبکه‌ها تسهیل می‌کند. در زیست‌جهان فرد فوتبالیست، شغل خانواده و مسائل مادی می‌تواند راهگشا برای ورود به میدان‌های اجتماعی بیشتر باشد. طبیعی است که «شغل پدر و مسائل مادی خانواده» یکی از مواردی است که در شبکه‌های اجتماعی می‌تواند ارزش به شمار آید. نتایج این پژوهش تأثیر قدرت و ثروت را در پیشبرد سریع اهداف بازیکنان آشکار کرد؛ به عبارتی هرچه میزان درآمد بیشتر باشد، افراد از ارزش و اعتبار بیشتری برخوردارند.

دغدغه‌های ذهنی بازیکنان از موضوعات اصلی در این تحقیق بود که به نوعی به عنوان شرایط مانع و بازدارنده می‌توان از آن یاد کرد؛ نگرانی‌هایی که می‌تواند سد راه پیشرفت بازیکنان شود. یک بازیکن حرفه‌ای باید تمام تمرکزش روی بازی باشد؛ باین حال یافته‌های پژوهش نشان داد که مسائلی همچون حاشیه‌سازی خبرنگاران، وجود فضای مجازی، نگرانی‌های مالی و اقتصادی، بی‌تعهدی و فقدان مسئولیت‌پذیری مدیران نسبت به قراردادهای مالی بازیکنان و وجود برخی مسائل دیگر، دل‌نگرانی‌هایی را برای کنشگران ایجاد کرده است. هیچ تیمی نمی‌تواند در هیچ کجای دنیا به صعود فکر کند؛ مگر اینکه همه ارکان یک باشگاه از مدیریت گرفته تا کادر فنی و بازیکنان همه و همه در یک مسیر گام بردارند و آن هم حرکت منسجم و با برنامه و داشتن انگیزه و هدف به سمت قهرمانی است. پژوهش حاضر تلاش کرد تا عوامل مداخله‌گری را شناسایی کند که مانع رشد و شکوفایی و موفقیت فوتبال می‌شوند و برای کاهش و از بین بردن آن راهکارهایی ارائه دهد. از آنجاکه سبک زندگی بازیکنان در فوتبال مدرن بسیار متفاوت‌تر از سبک زندگی بازیکنان فوتبال سنتی است، برای اینکه فوتبال جذاب و بانگیزه داشته باشیم، باید به فکر فرهنگ‌سازی در باشگاه‌ها باشیم تا بتوانیم بازیکنان توانمندی پرورش دهیم؛ از این‌رو مسئولان با مدیریت صحیح و نظارت بر نحوه برگزاری در زمان مسابقات باید دقت بیشتری کنند تا از تشویش و پریشانی بازیکنان کاسته شود؛ زیرا تجربه نشان داده است که وجود برخی عوامل سبب کاهش سرمایه اجتماعی و تغییر در رفتار و کردار بازیکنان

می‌شود. از طرفی برخی از ویژگی‌های جامعه‌شناختی همچون نوع درآمد و تحصیلات، شغل پدر و طبقه اجتماعی و غیره در میان بازیکنان نیز واقعیت‌های اجتماعی هستند که سبب پیدایش پیچیدگی‌های عجیب در فوتبال مدرن می‌شوند؛ به‌طوری‌که اعضای تیم برای ماندگاری خود در گروه مدام در تلاش‌اند که با تعاملات جمعی خود از منفعت جمعی سود و برای ارتقای رشد فردی خود بهره ببرند. پیداست که همین مسائل اجتماعی یک معضل برای جامعه فوتبال تلقی شده که موجبات نگرانی بازیکنان را فراهم کرده است. در بحث کنش متقابل راهبردها، نتایج داده‌های پژوهش حاضر حاکی از آن است که بین نقش و تأثیر سرمایه اجتماعی بر اخلاق حرفه‌ای رابطه مستقیم وجود دارد. درواقع به صراحت می‌توان اذعان کرد که اخلاق رابطه ناگسستگی با سرمایه اجتماعی دارد. افزایش سرمایه اجتماعی به کنشگران در رویدادهای مهم قدرت می‌بخشد و آن‌ها را توانمند می‌کند؛ زیرا افراد با تعاملاتشان سعی در تحول و رشد فردی و شخصیتی خود دارند تا بتوانند در شبکه‌های اجتماعی خود را نمایان کنند. آن‌ها در گروه‌های اجتماعی بر اثر تعاملات و کنش گفتمانی با سایر افراد به تقویت مسائلی همچون اخلاق حرفه‌ای و حرفه‌مداری برای ستاره شدن می‌پردازند؛ از این‌رو امروزه با گسترش روزافزون ورزش‌های حرفه‌ای و به حاشیه رفتن روح بازی‌گونه ورزش‌ها از جمله فوتبال، مسئله ضعف اخلاق در ورزش فوتبال نیز مطرح می‌شود؛ هرچند در تعریف از ورزش فوتبال باید به نسبت‌ها توجه کرد. در تعریف از اخلاق در فوتبال نیز باید به ویژگی‌های مدنظر هر جامعه درمورد رعایت امور اخلاقی در ورزش توجه داشت. در تعریف اخلاق ورزشی به طور عام می‌توان گفت: «اخلاق ورزشی تعهد به تقدم قائل شدن برای عدالت و همکاری در محیط ورزش رقابتی است.» اما با حرفه‌ای شدن ورزش، ورزشکار به ماشینی تبدیل می‌شود که فقط به انجام وظیفه مشغول است. هرچه فوتبال به سوی حرفه‌ای‌تر شدن پیش می‌رود، از ابعاد اخلاقی آن کاسته می‌شود و روح ماشینی آن رشد می‌یابد. اینجاست که سخن از فوتبال فاقد اخلاق به میان می‌آید. فوتبال ماشینی و بازیکن ماشینی‌شده غربی به دنبال یک چیز است؛ آن هم منفعت شخصی. شکل ایده‌آل فوتبال این مسئله را که چه رقابتی می‌تواند به دوستی و رفاقت بینجامد، به خوبی به نمایش می‌گذارد. اگر یک بازیکن به رقیب خود تنها به‌عنوان یک دوست نگاه کند و بداند که قصد تخریب او را ندارد و دشمن خود تلقی نکند، بلکه او را مانند خود، فردی دارای توانایی‌ها و فضایل مشابهی ببیند، این رقابت به دوستی می‌انجامد و دیگر «بردن به هر قیمت» حتی با فریبکاری در کار نیست. شتاب سرمایه اجتماعی پیش‌رونده اخلاق حرفه‌ای است. هرچه این شتاب در بازیکنان بیشتر باشد، به‌طبع موانع اخلاقی که سد راه بازیکنان شده است برداشته می‌شود. درمجموع سرمایه اجتماعی کنترل‌کننده رفتارهای فردی و جمعی است که تیم را منسجم و هماهنگ می‌کند، به یکایک بازیکنان جهت می‌دهد و آن‌ها را در مسیر درستی هدایت می‌کند؛ زیرا فوتبال ارزشمند فوتبالی است که بازیکنان شایسته با فضایل اخلاقی را در خود پرورانده باشد. طبیعی است که بازیکنان با اخلاق از قاعده بازی جوانمردانه پیروی می‌کنند. آن‌ها با ایجاد صفات ممتاز، روحیه فداکاری و پشتکار، مقاومت در برابر مسائل و مشکلات حاشیه‌ای و با پیروی از قوانین و نکات انضباطی به بازتولید شخصیت خود می‌پردازند تا خود را الگوی جامعه معرفی کنند و زمینه را برای رشد خود و موفقیت فوتبال هموار نمایند.

از پیامدهای خوب فلسفه فوتبال هر کشور این است که بتواند برمبنای کنش ارتباطی (کنش معقول و هدف دار) سربلندی ملتش را فراهم کند و هویت و فرهنگ کشورش را با پیروزی‌های جوانمردانه در عرصه‌های ملی و بین‌المللی به نمایش بگذارد. این هنر فوتبال است که به کشور و ملتش اعتبار و بها بخشد. آرزوی هر فرد فوتبالی این است که شاهد رشد موفقیت فوتبال کشورش باشد. اهمیت و فهم کارکرد فوتبال در دنیای مدرن به حدی است که این بازی جذاب انرژی عظیم دوست داران فوتبال به‌ویژه جوانان سراسر دنیا، هیجانات، شور و نشاط آنان را تغذیه می‌کند و عاطفه آنان را از حد لذت‌گرایی فردی و

جسمانی به امری عمومی، ملی و آرمان جمعی عبور می‌دهد و عملاً رنگ و مایه‌ای معنوی و فرافردی و سرمایه‌ساز تبدیل می‌کند؛ از این رو فوتبال قادر است فردگرایی منفعت‌طلبانه را به آرمان‌گرایی جمعی ملی تغییر دهد. همچنین تمرینی برای انسان آرمانی به شمار آید و یادآور فداکاری، پهلوانی‌ها و از خود گذشتگی‌های نیاکان باشد. به علاوه فوتبال می‌تواند برای کشورها دارای سابقه فرهنگی و تمدنی بیشتر، سازنده‌تر نیز باشد. دعوت به اخلاق، کار جمعی، تعاون، اعتماد، از خود گذشتگی، مدارا با یکدیگر، فدا کردن احساس شخصی برای مصلحت بزرگ‌تر ملی، برای مردم، برای تاریخ، برای فرهنگ و تمدن، برای زندگی بهتر، شکوفاتر و بی‌بدیل در روزگار ما می‌تواند سرمایه رفتاری تلقی شود که همه این‌ها در زیر چتر سرمایه اجتماعی نهفته است. اگر می‌گوییم سرمایه اجتماعی نگین جامعه است، اغراق نکرده‌ایم. سرمایه اجتماعی دارای خصلتی پویا، خودزایشی و خودتکوینی است؛ به عنوان مثال، هرچه از اعتماد بیشتر استفاده شود، میزان آن بیشتر می‌شود؛ زیرا اعتماد کردن، میزان اعتماد را تقویت می‌کند. در مجموع می‌توان گفت سرمایه اجتماعی شبکه‌ای متشکل از روابط و پیوندهای مبتنی بر «اعتماد اجتماعی» بین فردی و بین گروهی و تعاملات افراد با نهادها، سازمان‌ها و گروه‌های اجتماعی است که قرین همبستگی و انسجام اجتماعی و برخورداری افراد و گروه‌ها از حمایت و انرژی لازم برای تسهیل کنش‌ها در جهت تحقق اهداف فردی و جمعی است که می‌تواند پیامدهای مطلوبی به دنبال داشته باشد؛ از جمله جذب بازیکنان ایرانی توسط تیم‌های مطرح دنیا. بازیکنان فوتبال با تعاملات و دوستی‌های خود در شبکه‌های باز با فوتبالیست‌های خارجی و با معرفی آنان به مربیان و باشگاه‌های برتر خارجی، جذب می‌شوند؛ از این رو سرمایه اجتماعی زمینه‌ساز نظم و پویایی اجتماعی، پیشرفت و توسعه است و براساس چگونگی و میزان روابط افراد تعریف می‌شود. آنچه در این روابط مطرح است، شعاع دایره ارتباط با دیگران است. وقتی صحبت از رابطه می‌شود، در قالب مفاهیم مختلفی از جمله میزان اعتماد، تعاملات افراد، حسن نظری که افراد در مورد یکدیگر دارند، امنیت، مشارکت افراد جامعه، صداقت و از این قبیل مفاهیم می‌تواند ردیابی و پیگیری شود. بدیهی است که این تعاملات دوستانه در بین فوتبالیست‌های ایرانی و خارجی منجر به «پیشرفت تیم و اعضای آن» می‌شود. افراد در کلاس‌های آموزشی بین لملی، آموزش‌های یکسان می‌بینند. واقعیت این است که فرایند متمدن شدن و زنجیره‌های وابستگی، قدرت یکسان‌سازی را در فوتبال دنیا به وجود آورده است؛ بر این اساس، امروزه فوتبال به عنوان پرتفردارترین ورزش دنیا نقش همسان‌سازی را به خوبی ایفا می‌کند. نتایج این پژوهش نشان داد که دامنه نفوذ ورزش فوتبال بسیار وسیع شده است؛ به طوری که شاهد بازی فوتبال در سراسر دنیا هستیم. فراهم کردن موقعیت و فرصت‌هایی که باید به جامعه فوتبال داده شود تا به «کسب نتایج مثبت در فوتبال» منجر شود، همین مباحث بسیار ساده و اندیشمندانه می‌تواند پیامدهای خوبی برای فوتبال هر جامعه‌ای باشد و به «ایجاد تغییرات مثبت در آینده بازیکنان» منجر شود؛ گام‌های موفق آمیزی که برای حفظ و نگه‌داشت فوتبال باید برداشته شود که از پیامدهای دیگر آن «حضور در بازی‌های آسیایی و جام جهانی است» که آرزوی هر تیم ملی کشوری است. در چنین شرایطی باید به فکر به دست آوردن فرصت‌ها بود. همین فرصت‌ها، منشأ و آغاز پیدایش تحولات بنیادین و توسعه رایانه در فوتبال دنیا است و این توسعه تنها با همیاری سرمایه اجتماعی صورت خواهد گرفت.

تشکر و قدردانی

این مقاله براساس رساله دکتری سوزان شمس در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهیه و تدوین شد. از استاد راهنما دکتر بهرام قدیمی و استاد مشاور دکتر مهرداد نوابخش تشکر و قدردانی می‌شود.

منابع

1. Afruze, M., Mozaffari, S. A., Aghaie, N., & Safari, M. (2016). Identifying the areas and factors affection the socaresponsibility of Iran's Profesional Football clubs .Sports Management and Development, 5(2), 69-89. (Persian)
2. Ahmadi, F., Eskanderipour, M., & Rashidinia, M. (2019). Investigating the effective factors on entreprenurship of physical education and sports science students of Gilan province university.Sportsmanagment and Development, 8(3), 18-39. (Persian)
3. Azar, A., & Gholamzade, R. (2019). Partial least squares . Tehran: Negah-e Danesh Publications. (Persian)
4. Bhairani, R., Ghadimi, B., Amirmazaheri, A., Baseri, A., & Mazaheritehrani, M. (2023). Showing the sociological model of socal capital among spotsr elites in interaction with the social context. Strategic Studies of the Ministry of sport and Youth, 22(59), 139-154. (Persian).
5. Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. In J. Richardson (Ed.), Handbook of theory and research for the sociology of education. New York: Greenwood.
6. Chin, W. W. (1998). The partial least squares approach to structural equation modeling. Modern Methods for Business Research, 295(2), 295-33.
7. Cohen, J. E. (2013). Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
8. Coleman, J. S. (1988). Social capital in the creation of human capital. American Journal of Sociology, 94, S95-S120.
9. Decker, D. M., Wolfe, J. L., & Belcher, C. K. (2022). A 30-year systematic review of professional ethics and teacher preparation. The Journal of Special Education, 55(4), 201-212.
10. Esmaeilzadeh, R., Naderijahromi, M., Motallabi, L., & Ghaseminejaddehkurdi, A. (2022). Designing an interpretive structural model of the most important strategies for developing professional athletes' medial teracy in order to imporove professional ethics. Studies of Sorts Leades and Youth. In Print Queue.
11. Fenton, A., Keegan, B. J., & Parry, K. D. (2023). Understanding sporting social media brand communities, place and social capital: A netnography of football fans. Communication & Sport, 11(2), 313-333.
12. Forsell, T., Tower, J., & Polman, R. (2022). Development of a scale to measure social Capital in Recreation and Sport Clubs. Leisure Sciences, 42(1), 106-122.
13. Georgeiamorghmaleki, R., & Salimi, M. (2023). The model of ethical in stitutionalization in Iranian Professional Football, with the foundation 's duta approach. Strategic Studies of the Ministry of Spotsr and Youth, 22(59), 239-258. (Persian)
14. Glantz, L., Baugh, C. M., & Mello, M. M. (2023). Decisions about College Football during Covid-19: An Ethical Analysis. Journal of Law, Medicine & Ethics, 51(1), 104-118.
15. Habibi, A., & Jalalniya, R. (2022). Ieast squares. Tehran : Narvan. (Persian)
16. Jafari, P., Araste, H., Momenim, R., & Ghorchian, N. (2023). Presenting a model for promoting the professonal ethics of University students. Medical Sciencs Teaching Strategies, 16(76), 190-210. (Persian)
17. Kabiri, Z; Sabunchi,R; Aghaie , N. (2020). Clarifying the mediating of social capital in the causal effect of fans . Aplied researches of sport manage ment, 8(32), 113-124. (Persian)
18. Kashavarz, L., Farahani, A., & Asghari, Z. (2021). Development of the communication model of occupational self – efficacy and social capital in the Ministry of sports and youth of Iran. Sports Management Studies, 13(68), 335-354. (Persian)
19. Kashavarz, L., Farahani, A., & Aaghari, Z. (2021). Development of the communication model of occupational self – efficacy and social capital in the Ministry of sports and youth of Iran. Sports Management Studies, 24(68), 335-354. (Persian)
20. Khatiri, Kh., Namazi, I., & Hosseini, N. (2023). Explaining the development of social in urban water crisis management using factor analsysis method . Appled Research of Geographicl Sciences, 22(71), 255-341. (Persian)
21. Loury, G. C. (1976). A dynamic theory of racial income differences (No. 225). Discussion paper.

22. Milanovic, L., Randelović, N., Živković, D., & Savić, Z. (2021). Ethics and sports, ethics in sports, sports ethics: Aspects of consideration of different authors. *Fizičko Vaspitanje i Sport Kroz Vekove*, 8(2), 16-32.
23. Miller, E., Cross, L., & Lopez, M. (2010). Sampling in qualitative research. *FBB Research Group*, 19(3), 249-261.
24. Mohammadzadeh Afkhami, U., Najafzadeh, M., Barghi Moghadam, J., & Jenabi, H. (2020). Studing the effective factorson imporing the ethics of professional football athletes .*Sports Pysychchologh Studies*, 11(34), 45-60. (Persian)
25. Moradi, Gh., & Mohammdi, M. (2023). The role of cultural capital and professional ethice mediating role of socal capital .*Police Cultural Studies*, 10(36), 47-56. (Persian)
26. Moghimian, R., & Ansari, S. (2022). An orenview of sport and sports ethice from the persective the auran and some hadiths. *Physical Educthon and Sports*, 1(4), 11-21. (Persian)
27. Mollanoruzi, K. (2021). Identifying the prioritization of ethical standars in professional wrestling . *Cultural and socal Studies of the Olympice*, 2(6), 109-136. (Persian)
28. Nahapiet, J., & Ghoshal, S. (1998). Social capital, intellectual capital, and the organizational advantage. *Academy of Management Review*, 23(2), 242-266.
29. Oberoi, R., Halsall, J. P., & Snowden, M. (2022). Social capital, social innovation and social enterprise: The virtuous circle. Leeds, England: Emerald Publishing Limited, 44(3), 29-43.
30. Panahi, G., & Kazemi, S. (2023). The relationship between organizational silence of employees and management style and Professinal oF ethics of Manggers. *Leadorship Research and Edacaton Management*, 7(25), 77-100. (Persian)
31. Richardson, K. (2023). Black professional football players, social capital and social change. In *Critical issues in football: A sociological analysis of the beautiful game*. London: Routledge.
32. Saidinia, N., Sajidi Hazaveh, H., Ashraf Ganjavi, F., & Manochehri, J. (2022). Identifying ethical and cultural policy in dicators in Iranian sports. *Strategic studies of Ministry of sport and Youth* . Online Publication. (Persian)
33. Slijper, T., Urquhart, J., Poortvliet, P. M., Soriano, B., & Meuwissen, M. P. (2022). Exploring how social capital and learning are related to the resilience of Dutch arable farmers. *Agricultural Systems*, 198, 373-385.
34. Soleimani, M., Sajidi, N., Rugbynoshabadi, H., Hamidi, M. (2022). The impact of social networks of social capital and intellectual capital on Knowledge mangdement in the Ministry of sports and Youth. In *Print Queue*. (Persian)
35. Shirvani, T., & Asadi, R. (2022). Formulation of employee empowerment model based on social capital and professional ethics in sport and youth departmens of Chahar Mahl and Bakhtiari prorince Guidde studies of the Ministry of sports and Youth. In *Print Queue*. (Persian)
36. Strauss, A., & Corbin, J. M. (1997). *Grounded theory in practice*. London: Sage.
37. Suri, A., Hemtinejad, M., & Banar, N. (2023). Desingning a model for the development of sports rights in iran. *Sports Development Management*, 12(2), 1-10. (Persian)
38. Toyon, M. A. S. (2022). The three'R's of social capital: A retrospective. *FWU Journal of Social Sciences*, 16(4), 1-15.
39. Zargar, T., & Zareyan, H. (2021). Sensitirity analysis of different parameters in estimating the social responsibility of sport clubs in Inan using neurophase model . *Spors Management and Development*, 10 (14) , 60-81.(Persian)
40. Zhu, Y. Y., Gano, G., & Guo, M. Y. (2021). Influence of differential leadership on teachers' professional ethics: An empirical study from Chinese universities. *Asia Pacific Education Review*, 22, 549-564.